

Në pajtim me nenin 55 alinea 1 në Ligjin për organizimin dhe punën e organeve të administratës shtërore (" Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 58/ 00, 44/ 02, 82/08, 167/10 dhe 51/11 dhe " Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut " 96/19 dhe 110/19), si dhe në bazë të nenit 22 dhe nenit Ligjit për arsim të mesëm (" Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 44/1995, 24/1996, 34/1996, 35/1997, 82/1999, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 67/2004, 55/2005, 113/2005, 35/2006, 30/2007, 49/2007, 81/2008, 92/2008, 33/2010, 116/2010, 156/2010, 18/2011, 42/2011, 51/2011, 6/2012, 100/2012, 24/2013, 41/2014, 116/2014, 135/2014, 10/2015, 98/2015, 145/2015, 30/2016, 127/2016, 67/2017 dhe 64/18) Ministri për Arsim dhe Shkencë solli programin e shkurtuar për lëndën Arsim Qytetarë për vitin IV (katërt) në arsimin e mesëm profesional katërvjeçarë (për të gjitha profesionet përveç profesionit ekonomik, juridik dhe tregtar) për vitin shkollorë 2020/2021



PROGRAM I SHKURTUAR
MËSIMORË

ARSIM QYTETAR

VITI IV

Arsimi i mesëm
professional katërvjeçarë

Shtator, 2020

1. Hyrje

Programi i shkurtuar mësimorë për lëndën mësimore Arsim Qytetare për vitin IV- të në arsimin e mesëm profesional katërvjeçarë (për të gjitha profesionet përveç profesionit ekonomist, jurist dhe tregtar) është i bazuar në qëllimet / rezultatet e mësimi të parapara në programin mësimorë për lëndën mësimore i cili realizohet në mënyrë të rregullt në pajtim me planin e miratuar mësimorë.

Me programin mësimorë përcaktohen tema të caktuara dhe njësi mësimore të cilat duhet të realizohen për 145 ditë me ç'rast respektohet fondi i planifikuar i orëve i përcaktuar në programin e rregullt , respektivisht 2 orë në javë ose 58 orë gjithsejt.

Mësimdhënësi gjatë planifikimit dhe realizimit të njësive mësimore nga programi i shkurtuar bazohet në qëllimet / rezultatet nga mësimi, nocionet e përcaktuara, metodat dhe aktivitetet e parashtruara në programin e rregullt mësimorë

2. Pasqyrë e temave dhe njësive mësimore

TEMA I : NJERIU, SHOQRIA, KULTURA (8 ORË)
Njësitë mësimore: 1. Njeriu - qenie natyrore dhe shoqërore 2. Personaliteti dhe shoqëria 3. Socializimi 4. Devijimet shoqërore

TEMA II : GRUPIMI SHOQËRORË (12 ORË)
Njësitë mësimore: 1. Unë në mesin e të tjerëve (ndërveprimi) 2. Rolet sociale 3. Grupet në shoqëri 4. Familja 5. Grupet etnike 6. Barazia gjinore

TEMA III : UNË QYTETAR (14 orë)**Njësitë mësimore:**

1. Çfarë jemi ne si qytetarë dhe shtetas?
2. Shteti, sovraniteti, pushteti
3. Të drejtat dhe liritë themelore të njeriut
4. Rendi politik demokratik
5. Përfaqësimi politik: zgjedhjet dhe partitë politike
6. E drejta e votës (përmes së cilës shprehet sovraniteti i popullit)
7. Sistemi politik i Republikës së Maqedonisë Veriore

TEMA IV : UNË PRONAR, PRODHUES, KONSUMATOR (8 ORË)**Njësitë mësimore:**

1. Nevojat, puna, prodhimi, konsumi
2. Pronësia dhe kapitali
3. Tregu dhe paraja
4. Shteti dhe tregu - ekonomia e tregut social

TEMA V : JETA SHOQRORE DHE POLITIKA SHOQWRORE (10 ORË)**Njësitë mësimore:**

1. Popullsia
2. Politika demografike
3. Mbrojtja sociale dhe politika sociale
4. Ekologjia - mbrojtja e mjedisit jetësorë
5. Veprimtari humanitare

TEMA VI : NE NË EUROPË DHE BOTË (6 OR)**Njësitë mësimore:**

1. Bota moderne dhe globalizimi i saj
2. Evropa dhe integrimi i saj
3. Republika e Maqedonisë Veriore në Evropë dhe Botë

3. Rekomandimet didaktike

Për realizimin e programit të shkurtuar mësimorë për lëndën mësimore arsim qytetarë për vitin IV-të, në arsimin e mesëm profesional katërvjeçarë (të gjitha profesionet përveç profesionit ekonomi, juridik, tregti) piknisja bazë është programi i rregullt mësimorë (qëllimet e lëndës për periudhën zhvillimore, qëllimet mësimore në vitin I-rë, qëllimet konkrete, nocionet, aktivitetet e propozuara dhe metodat dhe rezultatet nga mësimi) dhe është adekuate me karakteristikat zhvillimore të nxënësve në arsimin fillorë nëntëvjeçarë, ndërsa elementet didaktike të cilat janë karakteristike për mësimin në shkollën e mesme bashkëkohore dhe janë në pajtim me aftësitë psikofizike të nxënësve.

Mësimdhënësit e Arsimit qytetar planifikimin dhe përgatitjen e tyre duhet t'i zhvillojnë duke u bazuar në qëllimet dhe rezultatet e të nxënës të temave dhe përmbajtjes mësimore të dhëna në programin e shkurtuar e shkurtuar me një zgjedhje të përshtatshme të metodave dhe aktiviteteve në procesin e mësimdhënies. Planifikimi përfshin detyra që duhet të kryhen në një kohë të caktuar për të arritur qëllimet e përcaktuara dhe rezultatet e të nxënës, por gjithashtu mënyra për të kontrolluar dhe vlerësuar rezultatet e arritura. Planifikimi shmang spontanitetin në procesin arsimor, ndërkaq pika fillestare për përgatitjen e planifikimit është reflektimi.

Specifika e lëndës në mësimdhënien shkollore jep detyrën thelbësore në programin e shkurtuar, dhe ajo është të aftësojë nxënësit të zbatojnë njohuritë, të ndërtojnë qëndrimet, interesat dhe mendimet e tyre që do të kontribuojnë për të qenë aktivë, për të pasuruar pjesëmarrjen aktive të tyre dhe më pas ta promovojnë shoqërinë civile si qytetarë të rritur.

Programi i shkurtuar mësimorë i lëndës arsim qytetar mund të zbatohet me sukses në mësimdhënien shkollore duke aplikuar metoda dhe aktivitete për të inkurajuar të mësuarit në thellësi duke kuptuar dhe arsytuar, bashkëpunim, punë në grupe, si dhe me kërkime të pavarura dhe zbulimin e njohurive. Mësimdhënësit e arsimit qytetar duhet të kontribuojnë në krijimin e një klime demokratike shkollore, përmes aktiviteteve kërkimore, punëtorive të projekteve, nxënësit të shprehin mendimin e tyre, të pranojnë vlerat, të edukohen në frymën e bashkëpunimit, humanizmit, empatisë, komunikimit jo të dhunshëm, mosdiskriminimit dhe respektimit të diversiteteve.

4. Normative për personelin mësimdhënës

Programin e shkurtuar mësimorë e realizon mësimdhënësi në pajtim me normativin për kuadrin mësimorë të përcaktuar në programin e rregullt mësimorë

Programin e shkurtuar mësimorë për lëndën mësimore Arsim qytetarë për vitin IV (katërt) në arsimin e mesëm professional (**të gjitha profesionet përveç profesionit ekonomik, juridik dhe tregtarë**) e miratoi

Ministri i Arsimit dhe Shkencës

Mila Carovska
